

ОТНОШЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ОТ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ КЪМ БЪЛГАРСКАТА ДИАСПОРА (С ОГЛЕД НА БЪДЕЩА СЪВМЕСТНА КОМУНИКАЦИЯ)

Федора Тодорова Петрова, Мелтем Хюсеин Емурла
Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас

THE ATTITUDE OF PROF. DR ASSEN ZLATAROV UNIVERSITY STUDENTS TO THE BULGARIAN DIASPORA (IN VIEW OF FUTURE COMMUNICATION)

Fedora Todorova Petrova, Meltem Hyusein Emurla
Asen Zlatarov University, Bourgas, Bulgaria

** Авторите изказват благодарност към научен проект НИХ-420 „Българската диаспора в Молдова, Унгария, Сърбия и Румъния – образователни проблеми и педагогически предизвикателства“ за финансирането на настоящата работа.*

Abstract: The scientific communication describes a survey conducted among more than 60 students from various specialties at the University „Prof. Dr. Asen Zlatarov“ in the city of Bourgas – educators, philologists, environmentalists, medical specialists, future engineers with interests in the field of computers, software, cars and transport equipment – which aims to determine their attitude towards the Bulgarian diaspora. The similarities and differences between young people living in different social and cultural conditions are sought. It comes to the conclusion that young people show tolerance to the Bulgarians living outside Bulgaria that they consider them true patriots and patriots. There is a positive attitude towards possible future cohabitation and partnership.

Keywords: students, Bulgarian diaspora, future cohabitation, partnership.

В рамките на научноизследователски проект „Българската диаспора в Молдова, Унгария, Сърбия и Румъния – образователни проблеми и педагогически предизвикателства“, който се реализира в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас, участват български и чужди учени, изследователи, докторанти и студенти. Като своя съвместна първа научна публикация ние решихме да проучим нагласите и отношението на колегите си към връстници от българската диаспора, които биха могли да бъдат наши приятели, колеги, сънародници при определени условия. Подготвихме анкета и след одобрението ѝ от ръководителя на проекта я разпространихме сред студенти от всички факултети. Участието в нея беше доброволно. Отзоваха се 61 студенти, които могат да бъдат групирани според попълнените от самите тях данни по следния начин:

- по пол – 10 мъже и 51 жени;
- по специалност – „Предучилищна педагогика и чужд език“ – 17, „Предучилищна и начална училищна педагогика“ – 12, „Начална училищна педагогика и чужд език“ – 10, „Компютърни системи и технологии“ – 4, „Индустириален мениджмънт“, „Биотехнологии“, „Българска филология“ по 3; „Автомобилна електроника“ – 2, „Педагогика на обучението по български език и история“, „Софтуерно инженерство“, „Рехабилитатор“, ЕООС, ЕЕМ, МС – по 1. Един е отказал да назове специалността, в която се обучава, останалите са посочили общо 14 специалности;
- по курсове – първи курс – 8, втори курс – 39, трети курс – 13, четвърти курс – 1;
- по възраст – 19–0 години – 25 души, 21–25 години – 27 души, 26–30 години – 4 души, 31–35 години – 2 души, 36–40 години – 3 души.

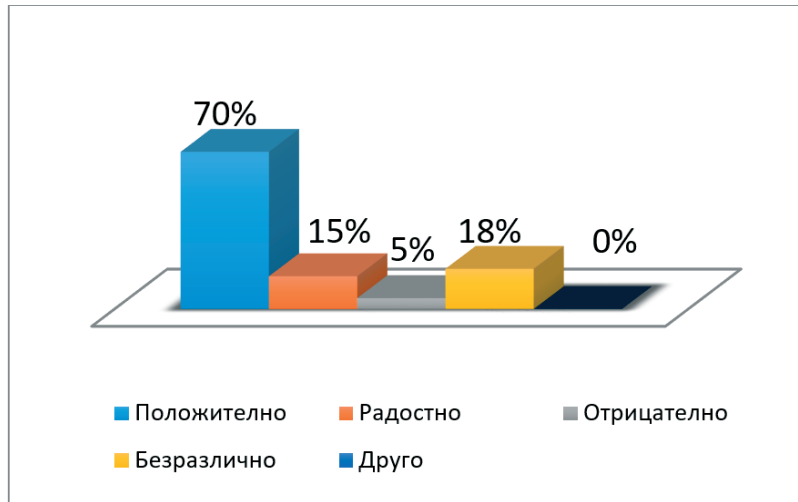
Целта на проучването е определяне на нагласите за съвместно сътрудничество и/или съжителство с представители на българската диаспора. Задачите, произтичащи от тази цел, са:

- отношение към реалното присъствие на представители на българската диаспора в собственото студентско обкръжение, откриване на доказателства за наличие на българщина/български дух у състудентите ни;
- търсене на фактори, които сближават българските студенти със студенти от българската диаспора;
- отчитане на различия между двете групи;

- мнение за отношенията между българите в България и българската диаспора извън страната.

В инструментариума влизат анкета и статистическа обработка на получените резултати. Анкетата, която студентите попълват, съдържа 4 въпроса, които дават възможност за избор на неограничен брой отговори или посочване на друг, който не присъства сред посочените.

На фигура 1 са представени резултатите от получените отговори на въпроса: Как бихте приели присъствието на студенти от българската диаспора във Вашия курс/ група?

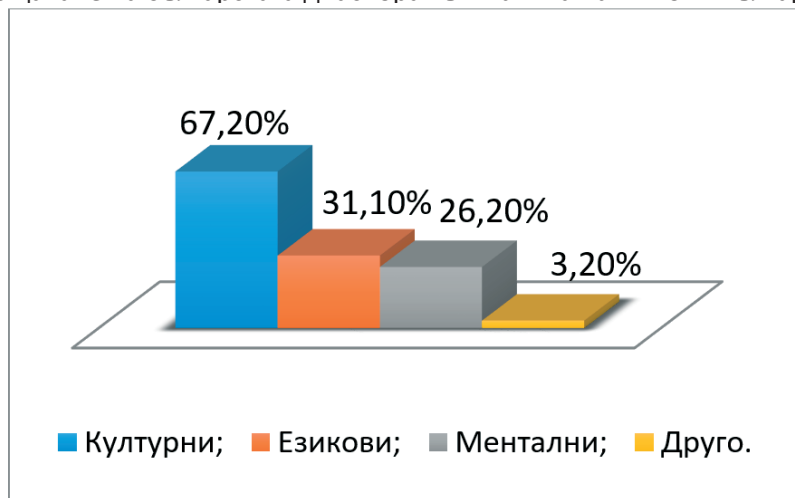
Фигура 1. Как бихте приели присъствието на студенти от българската диаспора във Вашия курс/ група?

Позитивно отношение към евентуално присъствие на представители на българската диаспора в студентското си обкръжение имат над 85% от изследваните. То градира от положително към радостно и показва съпричастност, желание за по-близки контакти, за опознаване на етническите българи, живеещи извън страната. Неутрално отношение имат 18% от изследваните, които не разграничават етническите българи от останалите чужденци, като намират и едните, и другите за приемливи. Отрицателно отношение към студенти от българската диаспора имат 4,9% от изследваните поради един чисто прагматичен факт – според тях тези студенти заемат местата на желаещи да се обучават по конкретна специалност българи, без да си дават сметка, че държавата отпуска специална квота за представители на българската диаспора. Трябва да отбележим и още една интересна подробност – по време на анкетата студентите от педагогическите специалности проведеха среща с молдовската поетеса Таня Танасова – етническа българка от молдовското село Валя Пержей. В резултат на това всички избраха радостното и позитивното отношение – почувстваха любовта, която носи в сърцето си тази представителка на българската диаспора. Отговорите на втория въпрос от анкетата са систематизирани на фигура 2.

Фигура 2. Кои – според Вас – са нещата, които Ви сближават със студенти от българската диаспора?

Повечето български студенти, родени в България, възпитаници на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас, смятат, че основното нещо, което ни сплотява със студентите от българската диаспора, е общият език. Това са малко над 60% от студентите, взели участие в нашия проект. Също така отбелязват, че общите обичаи и патриотизмът ни правят единни. По-малка част от тези студенти смятат, че възрастта е един основен фактор за нашето сближаване. Прави впечатление положителната нагласа на българските студенти за приобщаване на българската диаспора към начина на живот в България.

Фигура 3. Кои – според Вас – са различията Ви със студентите от българската диаспора?

Третият въпрос в анкетата е: „Кои – според Вас – са различията Ви със студентите от българската диаспора?“ (Фиг. 3). Повече от 67% от студентите са отбелязали, че страната, в която са пораснали студентите от българската диаспора, ги отдалечава от българския традиционен дух и значително намалява вероятността за сближаване. Дори и езикът, който са говорили през по-голямата част от ежедневието, оставя отпечатък върху българския език, който най-вероятно са говорили само с близки хора. Това, че българската диаспора живее извън границите на България, прави според някои представителите ѝ да проявяват по-голям интерес към случващото се в съответната държава, отколкото в България. Данните от статистиката обаче посочват, че българските студенти се опитват да изградят мост над пропастта, образувала се вследствие на раздялата с България на българите от българската диаспора.

Последният въпрос е: „Кое от твърденията – според Вас – описва най-добре отношенията между българите в България и българската диаспора извън страната?“ (Фиг. 4).

Фигура 4. Кое от твърденията – според Вас – описва най-добре отношенията между българите в България и българската диаспора извън страната?

Участниците в анкетата подчертават, че българите от българската диаспора считат за по-важно спазването на обичаите и традициите, отколкото живеещите в България българи. Това донякъде доказва истинността на фразата „Оценяваш нещо, когато то вече е далеч“. Но това не спира останалата част от сту-

дентите да вярват, че ние сме единна народност, дори отвъд океана. По-малък процент от студентите са настроени негативно към представителите на българската диаспора. Те смятат, че животът в България е недостатъчно добър за тях и изборът им да търсят друго място за живеене ги отдалечава от българския дух. Един участник в изследването счита, че властовите институции в България са длъжници на българската диаспора; че България е забравила онези, които живеят извън пределите ѝ. Макар да не посочва конкретни факти, тази грижа за етническите българи е трогателна и показва, че той не е равнодушен към българската диаспора.

ИЗВОДИ

Научноизследователският проект, в които сме участници, дава възможност за изследване в дълбочина формираните и подлежащи на осъвременяване модели на етнотолерантност и отстояване на българското извън България.

Чрез разговорите си с връстници и колеги при попълване и предаване на анкетите разбрахме нуждата от такъв тип морално-нравствено поведение, което предполага сътрудничество, взаимопомощ, грижа да другия.